THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP THÚC ĐẨY HOẠT ĐỘNG HỢP TÁC PHÁT TRIỂN CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI

Nguyễn Anh Tuấn, Nguyễn Thị Thúy, Đỗ Hồng Cường, Đinh Thị Kim Thương

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: *Hoạt động hợp tác phát triển đã trở thành một yếu tố không thể thiếu đối với sự phát triển của các cơ sở giáo dục đại học hiện nay. Bằng việc kết nối với các tổ chức, doanh nghiệp và trường đại học khác, các trường đại học có thể nâng cao chất lượng đào tạo, mở rộng cơ hội nghiên cứu và tăng cường vị thế trên trường quốc tế. Sau 10 năm từ khi được nâng cấp từ Trường cao đẳng sư phạm Hà Nội thành Trường Đại học Thủ đô Hà Nội đến nay, Nhà trường đã có nhiều giải pháp và đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ trong hoạt động hợp tác phát triển. Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn những tồn tại, hạn chế cần khắc phục. Trong bài báo này, chúng tôi tập trung đánh giá thực trạng, phân tích các tồn tại, hạn chế và đề xuất các nhiệm vụ, giải pháp để thúc đẩy toàn diện và nâng cao chất lượng hoạt động hợp tác phát triển đáp ứng yêu cầu của Đề án phát triển Trường Đại học Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.*

Từ khóa: *Cơ chế chính sách, HNMU, Hợp tác phát triển, Luật Thủ đô, Phát triển nguồn nhân lực.*

Nhận bài ngày 25.04.2025; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 26.06.2025
Liên hệ tác giả: PGS. TS. Nguyễn Anh Tuấn, email: natuan@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hoạt động hợp tác phát triển đã trở thành một yếu tố không thể thiếu đối với sự phát triển của các cơ sở giáo dục đại học hiện nay nói chung và Trường đại học Thủ đô Hà Nội nói riêng. Bằng việc kết nối với các tổ chức, doanh nghiệp và trường đại học khác, các trường đại học có thể nâng cao chất lượng đào tạo, mở rộng cơ hội nghiên cứu và tăng cường vị thế trên trường quốc tế. Dưới đây là một số hiệu quả đem lại từ hoạt động hợp tác phát triển đối với các cơ sở giáo dục đại học:

Nâng cao chất lượng đào tạo:

Cập nhật chương trình đào tạo: Hợp tác giúp các trường đại học tiếp cận với những kiến thức, kỹ năng mới nhất, từ đó điều chỉnh và cập nhật chương trình đào tạo cho phù hợp với yêu cầu của thị trường lao động.

Đa dạng hóa phương pháp giảng dạy: Thông qua hợp tác, các trường có thể học hỏi và áp dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại, như học tập dựa trên dự án, học trực tuyến, tăng cường tương tác giữa giảng viên và sinh viên.

Nâng cao năng lực giảng viên: Các chương trình trao đổi, bồi dưỡng giúp giảng viên nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm và cập nhật kiến thức mới.

Mở rộng cơ hội nghiên cứu:

Hợp tác nghiên cứu quốc tế: Tham gia vào các dự án nghiên cứu quốc tế giúp các nhà khoa học tiếp cận với các nguồn lực, thiết bị hiện đại và cộng đồng nghiên cứu quốc tế.

Xây dựng các trung tâm nghiên cứu chung: Các trung tâm nghiên cứu chung giữa các trường đại học và doanh nghiệp tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyển giao công nghệ và ứng dụng kết quả nghiên cứu vào thực tiễn.

Tăng cường khả năng xuất bản quốc tế: Hợp tác giúp các nhà khoa học có cơ hội xuất bản các

bài báo khoa học trên các tạp chí quốc tế uy tín, nâng cao uy tín của trường đại học.

Tăng cường vị thế trên trường quốc tế:

Thu hút sinh viên quốc tế: Các chương trình hợp tác giúp các trường đại học thu hút sinh viên quốc tế, tăng tính đa dạng văn hóa và nâng cao uy tín của trường.

Xây dựng thương hiệu trường: Thông qua các hoạt động hợp tác, các trường đại học có thể xây dựng và quảng bá thương hiệu của mình trên trường quốc tế.

Tham gia vào các mạng lưới đại học: Việc tham gia vào các mạng lưới đại học quốc tế giúp các trường đại học mở rộng mối quan hệ hợp tác, chia sẻ kinh nghiệm và học hỏi từ các trường khác.

Tăng cường liên kết giữa trường đại học và doanh nghiệp:

Đào tạo theo nhu cầu của doanh nghiệp: Hợp tác với doanh nghiệp giúp các trường đại học thiết kế các chương trình đào tạo phù hợp với nhu cầu nhân lực của thị trường.

Thực tập và việc làm cho sinh viên: Các chương trình thực tập và việc làm giúp sinh viên tích lũy kinh nghiệm thực tế và dễ dàng hòa nhập vào môi trường làm việc sau khi tốt nghiệp.

Chuyển giao công nghệ: Hợp tác giữa trường đại học và doanh nghiệp thúc đẩy quá trình chuyển giao công nghệ từ phòng thí nghiệm vào sản xuất.

Tóm lại, hoạt động hợp tác phát triển đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo, mở rộng cơ hội nghiên cứu và tăng cường vị thế của các cơ sở giáo dục đại học. Để phát huy tối đa hiệu quả của hợp tác, các trường đại học cần xây dựng chiến lược hợp tác rõ ràng, lựa chọn đối tác phù hợp và có cơ chế quản lý hiệu quả. Trong mỗi giai đoạn, cơ sở giáo dục đại học cần có chiến lược phù hợp để hoạt động hợp tác phát triển đạt được hiệu quả tốt nhất. Sau 10 năm từ khi được nâng cấp từ Trường cao đẳng sư phạm Hà Nội thành Trường Đại học Thủ đô Hà Nội đến nay, Nhà trường đã có nhiều giải pháp và đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ trong hoạt động hợp tác phát triển. Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn những tồn tại, hạn chế cần khắc phục. Mục đích của bài báo này là đánh giá thực trạng, phân tích các tồn tại, hạn chế trong hoạt động hợp tác phát triển của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội, đồng thời đề xuất các nhiệm vụ, giải pháp để thúc đẩy toàn diện và nâng cao chất lượng hoạt động hợp tác phát triển đáp ứng yêu cầu của Đề án phát triển Trường Đại học Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 [1].

2. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG HỢP TÁC PHÁT TRIỂN CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI GIAI ĐOẠN 2015-2024

2.1. Công tác chỉ đạo, điều hành hoạt động hợp tác phát triển

Theo quy định tại Điều 44 của Luật Giáo dục đại học thì cơ sở giáo dục đại học được phép triển khai các hình thức hợp tác quốc tế sau đây [2]:

- Liên kết đào tạo.
- Thành lập văn phòng đại diện của cơ sở giáo dục đại học nước ngoài tại Việt Nam.
- Hợp tác nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ, tổ chức hội nghị, hội thảo khoa học.
- Tư vấn, tài trợ, đầu tư phát triển cơ sở vật chất, trang thiết bị.
- Bồi dưỡng, trao đổi giảng viên, nghiên cứu viên, cán bộ quản lý và người học.
- Liên kết thư viện, trao đổi thông tin phục vụ hoạt động đào tạo, khoa học và công nghệ; cung ứng chương trình đào tạo; trao đổi các ấn phẩm, tài liệu và kết quả hoạt động đào tạo, khoa học và công nghệ.
- Tham gia các tổ chức giáo dục, khoa học, hội nghề nghiệp khu vực và quốc tế.
- Mở văn phòng đại diện cơ sở giáo dục đại học của Việt Nam ở nước ngoài.
- Các hình thức hợp tác khác theo quy định của pháp luật.

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội là đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc UBND thành phố Hà Nội nên hoạt động hợp tác quốc tế còn phải thực hiện theo các văn bản quy định của Thành ủy và UBND Thành phố [3,4]:

- Quyết định số 1542-QĐ/TU ngày 7/12/2016 của Thành ủy Hà Nội về việc ban hành quy chế quản lý thống nhất các hoạt động đối ngoại của Thành phố Hà Nội.
- Quy chế 06-QC/TU ngày 11/08/2022 của Thành ủy Hà Nội về lãnh đạo, chỉ đạo và quản lý thống nhất các hoạt động đối ngoại của Thành phố Hà Nội.

Giai đoạn 2020-2024, Hội đồng Trường đã ban hành các Nghị quyết về công tác hợp tác phát triển tập trung quanh ba vấn đề:

Một là: Xây dựng chiến lược Hợp tác phát triển (nằm trong chiến lược phát triển trường), trên cơ sở đó xây dựng kế hoạch dài hạn, trung hạn, và kế hoạch hàng năm để thực hiện.

Hai là: Phê duyệt mục tiêu chất lượng và định hướng công tác hợp tác phát triển hàng năm.

Ba là: Sửa đổi quy định hợp tác phát triển, đề xuất cơ chế đặc thù trong hợp tác quốc tế đối với Trường Đại học Thủ đô Hà Nội.

Mục tiêu: Tích cực mở rộng hoạt động hợp tác phát triển, quan hệ đối tác song phương nhằm thúc đẩy quan hệ đối tác thực chất góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học và công nghệ, nâng cao vị thế của Nhà trường.

Quan điểm: Thực hiện tốt công tác hợp tác phát triển theo đúng quy định của pháp luật Việt Nam và chủ trương, hướng dẫn của Thành ủy, Ủy ban Nhân dân Thành phố Hà Nội, Nghị quyết của Đảng ủy và Quy định Hợp tác Phát triển của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội.

Yêu cầu:

- Tiếp tục củng cố và phát triển các mối quạn hệ hữu nghị, đối tác đã được Nhà trường thiết lập. Tăng cường mở rộng hợp tác với các đối tác mới, tổ chức các hoạt động thiết thực, hiệu quả, an toàn, tiết kiệm trong điều kiện bình thường mới cũng như phù hợp với các quy định của pháp luật đóng góp vào sự phát triển của Nhà trường và thành phố Hà Nội.
- Đánh giá hiệu quả hợp tác với các đối tác hiện có, phát triển hợp tác theo chiều sâu, nâng cao chất lượng và hiệu quả hợp tác trong đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ.
- Đẩy mạnh hợp tác trong đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp.

Trên cơ sở các văn bản quy định của cấp trên, trường Đại học Thủ đô Hà Nội đã ban hành Quyết định số 436/QĐ – ĐHTĐHN ngày 14 tháng 5 năm 2019 của Hiệu trưởng Trường Đại học Thủ đô Hà Nội về Quy chế Quản lý các hoạt động hợp tác phát triển của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội.

Nghị quyết số 01/NQ-HĐT ngày 08/01/2024 của Hội đồng Trường Đại học Thủ đô Hà Nội về việc ban hành Chiến lược phát triển Trường Đại học Thủ đô Hà Nội đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, trong đó có chiến lược về công tác hợp tác phát triển [5].

Vào kì họp tháng 9 hàng năm, nhà trường trình Hội đồng trường phê duyệt mục tiêu chất lượng và định hướng hoạt động hợp tác phát triển. Sau khi có Nghị quyết của Hội đồng trường, Nhà trường ban hành kế hoạch, hướng dẫn thực hiện đến các đơn vị và theo dõi, đôn đốc thường xuyên để đảm bảo các mục tiêu được triển khai thực hiện.

Sau 5 năm thực hiện Quy chế Quản lý các hoạt động hợp tác phát triển của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội và nhận thấy quy chế này có nhiều nội dung không còn phù hợp, Nhà trường đã ban hành Kế hoạch số 266/KH-ĐHTĐHN ngày 27/2/2024 về rà soát sửa đổi các văn bản thuộc lĩnh vực khoa học công nghệ và hợp tác phát triển, ban hành Quyết định số 86/QĐ-ĐHTĐHN ngày 12/1/2024 thành lập tổ soạn thảo Quy định về công tác quản lý hoạt động hợp tác quốc tế của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội. Quy chế đã được thông qua Hội đồng Khoa học và Đào tạo tháng 9/2024 và gửi đề xuất lên UBND Thành phố qua Sở Ngoại vụ, đề nghị phân cấp cho Trường tự chủ một phần trong công tác hợp tác quốc tế.

Hoạt động Hợp tác phát triển của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội được xây dựng dựa trên việc nắm bắt các nhu cầu của đơn vị thuộc/trực thuộc Nhà trường và giao Phòng QLKHCN&HTPT với chức năng nhiệm vụ tham mưu hoạt động hợp tác phát triển làm đầu mối thu thập thông tin cũng như đề xuất về hoạt động hợp tác phát triển của các đơn vị. Phòng quản lý Khoa học Công nghệ và Hợp tác Phát triển tiếp nhận đăng ký hoạt động hợp tác phát triển từ các đơn vị để tiến hành tổng hợp xây dựng kế hoạch hoạt động phát triển theo từng năm với các hoạt động cụ thể. Các kế hoạch đã cụ thể hóa được mục tiêu, quan điểm, yêu cầu để xây dựng hoạt động hợp tác phát triển với các đối tác trong nước và quốc tế của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội.

Ngày 08 tháng 12 năm 2022, Trường Đại học Thủ đô Hà Nội được Ủy ban Nhân dân Thành phố Hà Nội phê duyệt thực hiện 05 nhiệm vụ thuộc các Chương trình số 06 về "Phát triển văn hóa, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, xây dựng người Hà Nội thanh lịch, văn minh giai đoạn 2021-2025" [6], Chương trình số 07 về "Đẩy mạnh phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo giai đoạn 2021-2025" của Thành ủy Hà Nội [7], trong đó có nhiều nội dung liên quan đến hoạt động